

**UCHWAŁA NR XXVI/220/2021
RADY MIEJSKIEJ W MIESZKOWICACH**

z dnia 22 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Mieszkowice na 2022 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) Rada Miejska w Mieszkowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mieszkowice na 2022 r. stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mieszkowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Zbigniew Kmieciak

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
W GMINIE MIESZKOWICE
NA ROK 2022**

WPROWADZENIE

Wśród problemów społecznych w Polsce, te związane z alkoholem są najtrudniejsze do rozwiązania. Z przeprowadzonych badań wynika, że na terenie kraju występuje ogromna liczba osób uzależnionych od alkoholu jak oraz osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie. Działania służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, jak również zmniejszeniu ich dolegliwości jest istotnym elementem polityki społecznej w Gminie Mieszkowice.

Spóżywanie alkoholu prowadzi do negatywnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych oraz psychologicznych osób uzależnionych jak i całych rodzin. Szkody ponoszone przez społeczność będące rezultatem nadużywania alkoholu to: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo osób i rodzin, bezrobocie, sieroctwo społeczne. Bardzo poważne zagrożenia i szkody wynikające z powtarzającego się picia alkoholu przez młodzież, a nawet dzieci, może negatywnie wpłynąć na ich życie i procesy rozwojowe, powodując zaburzenia rozwoju emocjonalnego, zaburzając zdolność uczenia się, prowadząc do zmian osobowości, zwiększając ryzyko wypadków, zachorowań i śmierci.

Według raportu Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok jest dokumentem określającym działania, które będą realizowane w ramach własnych przedsięwzięć, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadania programowe będą kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych.

Program wpisuje się w politykę państwa zawartą w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stanowi jednocześnie podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy określonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. Zgodnie z ustawą, do zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu w szczególności należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Mieszkowice na 2022 rok dostosowany jest do potrzeb i specyfiki Gminy Mieszkowice. Uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji i zaangażowanie instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania wykluczeniom społecznym, a także przeciwdziałania przemocy. Program stanowi kontynuację działań rozpoczętych w latach ubiegłych. Zawiera w sobie zadania nałożone na gminę ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Cele Programu:

- zapobieganie powstaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, ograniczenie tych, które występują obecnie oraz zmniejszenie ich negatywnych konsekwencji:

- prowadzenie szeroko pojętej edukacji społeczności lokalnej;
- prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz innych grup zawodowych realizujących zadania programu;
- prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa na drogach;
- realizowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;

- wdrażanie programów interwencyjno – profilaktycznych dla młodzieży mającej kontakt z alkoholem;
- wspieranie działalności świetlic opiekuńczo – wychowawczych;
- kontynuowanie współpracy ze stowarzyszeniami – Mieszkowickie Stowarzyszenie Abstynenta KROKUS;
- zapobieganie rozwojowi uzależnienia od alkoholu;
- zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów.

Działania podejmowane przez Gminę Mieszkowice na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol skierowane są do całej populacji, a nie tylko do wąskiej grupy osób uzależnionych. Istotą właściwej realizacji programu jest współpraca wielu podmiotów.

Zadania Programu:

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:**

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, prowadzących programy terapeutyczne i pomocowe dla osób z rodzin z problemem alkoholowym;
- 2) porady informacyjne i terapeutyczne dla mieszkańców Gminy Mieszkowice;
- 3) realizacja programów dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 4) prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i problemem przemocy domowej;
- 5) finansowanie badań i opinii, sporządzanych przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego;
- 6) finansowanie opłat sądowych od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego.

- 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:**

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) realizowanie programów terapii dla osób współuzależnionych;
- 2) udzielanie pomocy dzieciom w świetlicach opiekuńczo – wychowawczych;

- 3) wspieranie aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży połączonego z działalnością edukacyjną w zakresie przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym;
- 4) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego;
- 5) kierowanie na badania przez biegłych w związku z postępowaniem w sprawie o zastosowanie leczenia odwykowego;
- 6) udzielanie w punkcie konsultacyjnym wsparcia i pomocy współzależnym członkom rodzin zagrożonym przemocą w rodzinie w punkcie konsultacyjnym;
- 7) podwyższanie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą osobom uzależnionym, współzależnym, dzieciom z rodzin alkoholowych oraz ofiarom i sprawcom przemocy;
- 8) realizowanie i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 2) realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i wychowawców oraz aktywna współpraca z nimi w tym obszarze;
- 3) wdrażanie programów profilaktyczno- interwencyjnych dla młodzieży upijającej się;
- 4) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych ograniczających dostępność napojów alkoholowych i przestrzeganie zasad ich sprzedaży;
- 5) podejmowanie działań integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową poprzez prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Mieszkowice, w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zakup sprzętu sportowego w celu realizacji zajęć profilaktycznych;
- 6) edukacja członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pełnomocnika, pedagogów szkolnych i innych grup społecznych działających w obszarze problemów uzależnień, udział w szkoleniach;

- 7) edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, w tym w zakresie FAS i FASD;
- 8) prowadzenie działań szkoleniowo - edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych;
- 9) udział w ogólnokrajowych kampaniach edukacyjnych;
- 10) organizowanie szkoleń w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 11) prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych i na drogach;
- 12) tworzenie warunków zaspakajania potrzeb kulturalnych;
- 13) organizowanie, finansowanie konkursów z nagrodami dotyczących wiedzy o uzależnieniach, zakup niezbędnych materiałów do prowadzenia tych zadań;
- 14) dostosowanie programów profilaktyczno–edukacyjnych do panujących warunków epidemicznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie działalności klubów abstynenta oraz innych form pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione oraz ich rodziny;
- 2) współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi programy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień, w tym stowarzyszeń działających na terenie Gminy Mieszkowice – Mieszkowickie Stowarzyszenie Abstynenta KROKUS, dotowanie zadań stanowiących realizację programu;
- 3) wspieranie programów dla dzieci i młodzieży zagrożonych alkoholizmem;
- 4) integracja społeczna osób uzależnionych, które są w trakcie lub po terapii oraz osób zagrożonych uzależnieniem, motywująca ich do zachowania abstynencji i udziału w grupach wsparcia;
- 5) wspieranie Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień – Dział Pomocy Osobom Nietrzeźwym Izba Wyrzeźwień.

5. Diagnoza lokalnych problemów alkoholowych, zasobów oraz monitorowanie podejmowanych działań:

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) uzyskanie informacji na temat:
 - rozmiarów problemów alkoholowych, w tym wzorów spożywania alkoholu,
 - dostępności napojów alkoholowych,
 - zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym,
 - postawy wobec problemów alkoholowych i polityki wobec alkoholu;
- 2) analiza zebranych wyników badań;
- 3) wdrażania skutecznych strategii rozwiązywania problemów alkoholowych na podstawie uzyskanych wyników.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądami w charakterze oskarżyciela publicznego:

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) analiza obowiązujących przepisów prawa lokalnego, dotyczących ustalania liczby punktów sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych;
- 2) przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

7. Inne zadania z dziedziny profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które nie zostały ujęte w programie, a mogą okazać się niezbędne do zwiększania skuteczności oddziaływań w tej dziedzinie.

**ZADANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH**

1. Inicjowanie, monitorowanie i ocena działań w zakresie określonym w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu, do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub w przypadku odmowy – podejmowanie czynności zmierzających do

orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

3. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie Gminy Mieszkowice zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Mieszkowicach, w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i/lub podawanie napojów alkoholowych w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
6. Udział jej członków w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie wg następujących zasad:

1. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje 300 zł brutto.
2. Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje 200 zł brutto.
3. Podstawą wypłacania wynagrodzenia jest obecność potwierdzona podpisem na liście obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydatki niniejszego programu ujęte są budżecie gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

KIERUNKI I PŁASZCZYZNY REALIZACJI PROGRAMU

Głównym kierunkiem realizacji programu jest profilaktyka realizowana odpowiednio do stopnia ryzyka, na kilku poziomach tj.:

1. **profilaktyka uniwersalna** – adresowana jest do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, rodziców, osób dorosłych, kobiet w ciąży), jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom,
2. **profilaktyka selektywna** – adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na występowanie szczególnych warunków życiowych, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.), jest ona dostosowana do specyficznych potrzeb grupy,
3. **profilaktyka wskazująca** – adresowana jest do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały, problemy i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagarzy, okresowe upijanie się) jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji, wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku, nie jest to jednak jeszcze terapia.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który powstaje na podstawie Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jest uchwalany corocznie przez Radę Miejską.

Program na rok 2022 jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach. Został on opracowany zgodnie z zadaniami i potrzebami występującymi na terenie Gminy Mieszkowice, co pozwoli na zajęcie się problemami uzależnień w sposób kompleksowy i zorganizowany.

Środki finansowe na realizację Programu pochodzą z korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i są ujmowane corocznie w planie budżetowym Gminy Mieszkowice.